

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE

Mesto Žilina, na základe samostatnej pôsobnosti podľa článku 68 Ústavy Slovenskej republiky a podľa § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a podľa § 19 zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov (ďalej len zákona o pohrebníctve) vydáva toto všeobecne záväzné

NARIADENIE

ZÁSADY PREVÁDZKOVANIA POHREBÍSK V MESTE ŽILINA

číslo 8/2007

Článok 1

ÚVODNÉ USTANOVENIA

1. Zásady prevádzkovania pohrebísk upravujú:

- a)** rozsah služieb poskytovaných na pohrebiskách v meste Žilina,
- b)** povinnosti prevádzkovateľa pohrebísk a osôb vykonávajúcich činnosti potrebné na zabezpečenie prevádzky pohrebísk,
- c)** užívanie hrobového miesta a povinnosti nájomcu pri údržbe hrobového miesta,
- d)** povinnosti návštěvníkov pohrebiska v súvislosti s udržiavaním poriadku na pohrebisku a zachovaním dôstojnosti tohto miesta,
- e)** čas, keď je pohrebisko prístupné verejnosti,
- f)** spôsob ukladania ľudských pozostatkov a plán miest na pochovávanie,
- g)** dĺžku tlecej doby podľa § 22 ods. 2 zákona o pohrebníctve,
- h)** spôsob nakladania s odpadmi,
- f)** cenník služieb.

2. Zásady prevádzkovania pohrebísk sa vzťahujú na:

- a)** Pohrebisko - Nový cintorín, Hradisko – (krematórium s domom smútka v súkromnom vlastníctve)
- b)** Pohrebisko - Starý cintorín, ul. M.Rázusa s domom smútka
- c)** Pohrebisko - Žilinská lehota s domom smútka
- d)** Pohrebisko - Strážov
- e)** Pohrebisko - Závodie
- f)** Pohrebisko - Bánová
- g)** Pohrebisko - Bytčica (katolícke) s domom smútka
- h)** Pohrebisko - Bytčica (evanjelické) s domom smútka
- i)** Pohrebisko - Považský Chlmec s domom smútka
- j)** Pohrebisko - Budatín s domom smútka
- k)** Pohrebisko - Vranie
- l)** Pohrebisko - Zádubnie s domom smútka
- m)** Pohrebisko - Zástranie s domom smútka

- n)** Pohrebisko - Brodno s domom smútku
- o)** Pohrebisko - Mojšová Lúčka s domom smútku
- p)** Pohrebisko - Trnové s domom smútku

Článok 2

PREVÁDZKOVANIE POHREBISKA

1. Prevádzkovanie pohrebiska zahŕňa najmä:

- a)** výkopové práce súvisiace s pochovávaním alebo exhumáciou,
- b)** pochovávanie,
- c)** vykonávanie exhumácie,
- d)** správu a údržbu pohrebiska,
- e)** správu a údržbu komunikácií a zelene na pohrebisku,
- f)** vedenie evidencie súvisiacej s prevádzkovaním pohrebiska.

2. Starostlivosť o domy smútku a pohrebiská (cintoríny) v Žiline podľa zoznamu v § 1 odsek 2 zabezpečuje pre mesto Žilina zmluvný prevádzkovateľ.

3. Prevádzkovateľ pohrebiska je povinný:

- a)** prevziať ľudské pozostatky alebo ľudské ostatky, ak úmrtie je doložené:
 - listom o prehliadke mŕtveho a štatistickým hlásením o úmrtí vystaveným lekárom, ktorý vykonal
 - prehliadku mŕtveho,
 - pasom pre mŕtvolu, ak ide o medzinárodnú prepravu ľudských pozostatkov alebo ostatkov,
 - ak ide o podozrenie zo spáchania trestného činu, vyžaduje sa súhlas orgánu činného v trestnom konaní,
- b)** prevádzkovať pohrebisko v súlade so schváleným prevádzkovým poriadkom pohrebísk,
- c)** viesť evidenciu hrobových miest a evidenciu prevádzkovania pohrebiska,
- d)** umožniť prítomnosť obstarávateľa pohrebu a blízkych osôb pri konečnom uzavretí rakvy pred pochovaním,
- e)** zdržať sa necitlivého správania v kontakte s pozostalými a pri smútočných obradoch umožniť účasť cirkvi a iných osôb v súlade s prejavou vôleou obstarávateľa pohrebu,
- f)** písomne informovať nájomcu o skutočnosti, že uplynie lehota, na ktorú bolo nájomné zaplatené,
- g)** tiečiu dobu primerane predižiť, ak sa zistí, že ľudské ostatky nie sú ani po uplynutí ustanovenej tiecej doby zotleté a na tento účel si vyžiadať posudok Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (ďalej len RÚVZ). Na základe tohto posudku upraviť prevádzkový poriadok pohrebiska.

4. Prevádzkovateľ pohrebiska je ďalej povinný:

- a)** starať sa o zeleň nachádzajúcu sa na pohrebiskách, vrátane jej pravidelnej údržby,
- b)** vykonávať údržbu a čistenie komunikácií na pohrebiskách,
- c)** spravovať a udržiavať objekty nachádzajúce sa na pohrebiskách, ako sú domy smútku na cintorínoch v majetku mesta, márnicu a iné objekty tvoriace vybavenosť pohrebísk,
- d)** starať sa o inžinierske siete na pohrebiskách,
- e)** starať sa o oplozenie pohrebísk,
- f)** zabezpečovať poriadok a čistotu na pohrebiskách,
- g)** vykonávať dozor nad dodržiavaním tohto prevádzkového poriadku pohrebísk a jeho trvalé zverejnenie na mieste prístupnom verejnosti,
- h)** vykonávať výkop miest na hroby a hrobky na cintorínoch, ktoré spravuje a prevádzkuje,
- i)** vykonávať po zasypaní hrobovej jamy zemou navŕšenie hrobu a jeho úpravu,
- j)** ukladať urny so spopolenými telesnými pozostatkami zomretého v urnách do hrobových miest,
- k)** značiť hrobové miesta,

- I) vlastníť odbornú spôsobilosť na prevádzkovanie pohrebiska a mať schválený prevádzkový poriadok Regionálnym úradom verejného zdravotníctva a Mestským úradom v Žiline,
m) na pohrebisku Hradisko vytvoriť podmienky pre alternatívny spôsob úpravy hrobov, umožňujúci ľahšiu údržbu a estetizáciu pohrebiska.
5. V rámci hygienicko-sanitárneho režimu údržby prevádzkových miestností na ukladanie a vystavovanie ľudských pozostatkov je prevádzkovateľ povinný zabezpečiť potrebnú dezinfekciu určenými prostriedkami.
6. Nepovoliť vystavovanie ľudských pozostatkov nakazených nebezpečnou chorobou v obradných miestnostiach.

Článok 3

UŽÍVANIE HROBOVÉHO MIESTA

1. Právo užívať hrobové miesto vzniká uzavretím nájomnej zmluvy.
2. Prevádzkovateľ je povinný prenajatť hrobové miesto na dobu 10 rokov, ktorá od prvého uloženia rakvy s ľudskými pozostatkami nesmie byť vypovedaná skôr, ako po uplynutí tlecej doby na pohrebisku.
Tlecia doba podľa zloženia pôdy je 10 rokov.
3. Uzavretím nájomnej zmluvy prevádzkovateľ pohrebiska preneháva za nájomné nájomcovi hrobové miesto na uloženie ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov.
Za prenajatie miesta na pohrebisku je povinný nájomca zaplatiť nájomné podľa paragrafu tohto prevádzkového poriadku. Nájomné sa platí na 10 rokov dopredu. Po uplynutí tlecej doby je možné zaplatiť nájomné i na dobu kratšiu ako 10 rokov minimálne však na 5 rokov. Nájomné sa platí na účet Mestského úradu Žilina alebo v hotovosti v pokladni Mestského úradu Žilina .

Cenník prenájmu hrobových miest je nasledovný:

Prenájom sa vzťahuje na 10 rokov od prvého prenájmu hrobového miesta

- detský hrob	200,-
- jedno hrob	500,-
- dvoj hrob	1 000,-
- hrobka na 20 rokov 6 m ²	10 000,-
4 m ²	6 000,-
- urna na 20 rokov	500,-

4. V prípade prekročenia základných rozmerov u nových hrobov – upravených po r. 2007 sa za každý m² účtuje jednorázovo 5 000,- Sk.
5. Pri úmrtí nájomcu prednostné právo na uzavretie nájomnej zmluvy majú jeho dedičia. Ak je dedičov viac, prednostné právo má ten z dedičov, ktorý sa prihlási prvý.
6. Prevádzkovateľ pohrebiska je povinný počas trvania nájomnej zmluvy zabezpečiť prístup k hrobovému miestu a zdržať sa akýchkoľvek zásahov do hrobového miesta okrem prípadov, keď je potrebné bezodkladne zaistiť bezpečné prevádzkovanie pohrebiska. O takomto pripravovanom alebo už uskutočnenom zásahu je prevádzkovateľ pohrebiska povinný bezodkladne písomne informovať nájomcu.
7. Prevádzkovateľ je povinný mať situačné plány cintorínov, viesť v nich evidenciu voľných miest a dovoliť občanom, aby do nich na požiadanie nahliadli. Všetky hroby musia byť označené číslami v súlade s plánmi pohrebísk.

8. Nájomca je povinný na vlastné náklady zabezpečovať údržbu hrobového miesta a oznamovať prevádzkovateľovi pohrebiska všetky zmeny údajov potrebné na vedenie evidencie hrobových miest.
9. Nájomca hrobu je povinný rešpektovať spôsob úpravy hrobu na miestach, ktoré určí prevádzkovateľ pohrebiska.

Článok 4

VÝPOVEĎ NÁJOMNEJ ZMLUVY

1. Prevádzkovateľ nájomnú zmluvu vypovie, ak:
 - a) závažné okolnosti na pohrebisku znemožňujú trvanie nájmu hrobového miesta,
 - b) sa pohrebisko zruší,
 - c) nájomca ani po upozornení nezaplatí nájomné za užívanie hrobového miesta.
2. Ak prevádzkovateľ pohrebiska vypovie nájomnú zmluvu z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. a b), musí zabezpečiť so súhlasom nájomcu iné hrobové miesto a na vlastné náklady preložiť ľudské ostatky vrátane príslušenstva hrobu na nové hrobové miesto.
3. Prevádzkovateľ pohrebiska je povinný písomne upozorniť na vypovedanie nájomnej zmluvy a výpoved' doručiť najmenej tri mesiace pred termínom,
 - a) keď sa má hrobové miesto zrušiť,
 - b) keď uplynie lehota, na ktorú je nájomné zaplatené,
 - c) ak mu nie je známa adresa alebo sídlo nájomcu, uverejní túto informáciu na mieste obvyklom na pohrebisku.
4. Ak prevádzkovateľ pohrebiska vypovedal nájomnú zmluvu z dôvodu uvedeného v odseku 1 písm. c) a nájomca je známy, výpovedná lehota uplynie jeden rok odo dňa, odkedy nebolo zaplatené nájomné. Prevádzkovateľ pohrebiska vyzve nájomcu, aby najneskôr do jedného roka odstránil príslušenstvo hrobu. Ak ho v tejto lehote neodstráni, po uplynutí výpovednej lehoty ho prevádzkovateľ predá na dražbu a výťažok po odpočítaní oprávnených nákladov zašle predchádzajúcemu nájomcovi.
5. Ak prevádzkovateľ pohrebiska postupuje podľa odseku 1 a 4, musí zabezpečiť obrazovú dokumentáciu hrobového miesta so stručným opisom stavu príslušného hrobu.
6. Prevádzkovateľ pohrebiska nepredíži právo na prenajaté hrobové miesto, ak nájomca toto neudržiava v dobrom stave, alebo ak nie sú splnené podmienky podľa tohto prevádzkového poriadku.
7. Hroby a hrobky, o ktorých rozhodol orgán štátnej správy, že majú kultúrnu hodnotu alebo historický význam, nesmú byť odstranené ani po uplynutí doby, na ktorú bolo miesto prenajaté.

Článok 5

POVINNOSTI NÁVŠTEVNÍKOV POHREBISKA

1. V súvislosti s udržiavaním poriadku na pohrebiskách a zachovaním dôstojnosti týchto miest je na cintorínoch a v domoch smútku zakázané:
 - správať sa hlučne a nedôstojne
 - fajčiť
 - odhadzovať odpadky mimo miest na to určených (vel'kokapacitné kontajnery a odpadkové koše)
 - vodiť psov
 - poškodzovať a ničiť hroby, náhrobky a doplnkové zariadenia cintorínov

- poškodzovať nadzemné a podzemné časti okrasných rastlín

2. Vjazd na cintoríny motorovým vozidlom je povolený len:

- v prípade realizácie stavebných prác (na dovoz a odvoz materiálu)
- pri doprave osoby so zníženou pohybovou schopnosťou
- pri zabezpečovaní údržby cintorínov a domov smútku
- pri vývoze kontajnerov a odpadkových košov
- v prípade zabezpečenia dovozu mŕtvyh

3. Nájomca je povinný udržiavať hrobové miesto v riadnom stave. Hrobové miesto musí byť najmä pokosené, odburinené, očistené od rôznych náносov a pomníky musia byť osadené tak, aby neohrozenovali iných návštěvníkov alebo okolité hroby.

4. Pohrebiská v meste Žilina sú prístupné verejnosti:

- v období:

• od 16. apríla do 15. júna denne	od 7.00 hod. do 20.00 hod.
• od 16. júna do 31. augusta denne	od 7.00 hod do 21.00 hod.
• od 1. septembra do 7. novembra denne	od 7.00 hod. do 20.00 hod.
• od 8. novembra do 15. apríla denne	od 7.30 hod. do 18.00 hod..

Článok 6

UKLADANIE TELESNÝCH POZOSTATKOV DO HROBU A EXHUMÁCIA

1. Mŕtvi sa ukladajú do hrobu po jednom, pokiaľ všeobecný záujem nevyžaduje uloženie do spoločného hrobu (napr. pri epidémii).

2. Hrob na ukladanie ľudských pozostatkov musí spĺňať tieto požiadavky:

- a)** hĺbka pre dospelú osobu a dieťa staršie ako 10 rokov musí byť najmenej 1,6 m, pre dieťa mladšie ako 10 rokov najmenej 1,2 m,
- b)** bočné vzdialenosť medzi jednotlivými hrobmi musia byť najmenej 0,3 m,
- c)** rakva s ľudskými pozostatkami musí byť po uložení do hrobu zasypaná skyprenou zeminou vo výške minimálne 1,2 m.

3. Ľudské ostatky musia byť uložené v hrobe najmenej do uplynutia tlecej doby.

4. Tlecia doba pre pohrebiská v meste Žilina je 10 rokov.

5. Pred uplynutím tlecej doby sa môžu do toho istého hrobu uložiť ďalšie ľudské pozostatky, ak je ich možné umiestniť nad úroveň naposledy pochovaných ľudských ostatkov a vrstva uľahnutej zeminy nad rakvou bude najmenej 1 m.

6. Do hrobky je možné uložiť i viacero rakiev s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami. Rakva uložená do hrobky musí byť zabezpečená pred únikom zápacu do okolia a musí byť vyrobená tak, aby chránila ľudské ostatky pred hlodavcami.

7. Pred uplynutím tlecej doby možno ľudské ostatky exhumovať na žiadosť:

- a)** orgánov činných v trestnom konaní,
- b)** obstarávateľa pohrebu alebo
- c)** blízkej osoby, ak obstarávateľ pohrebu už nežije alebo ak obstarávateľom pohrebu bola obec.

8. Žiadosť podľa odseku 7 musí mať písomnú formu a musí obsahovať:

- a)** posudok úradu,
- b)** list o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí,
- c)** nájomnú zmluvu vydanú prevádzkovateľom pohrebiska, kde budú ľudské ostatky uložené.

Náklady na exhumáciu hradí ten, kto o ňu požiadal.

- 9.** Pracovníci vykonávajúci exhumáciu musia byť vybavení okrem základného pracovného odevu aj ďalšími ochrannými pracovnými prostriedkami t.j. gumovými rukavicami a rúškom na ochranou dýchacích ciest.

Článok 7

ULOŽENIE SPOPOLNENÝCH POZOSTATKOV

Spopolnené pozostatky sa ukladajú podľa želania zosnulého, vysloveného za jeho života, prípadne podľa želania obstarávateľa pohrebu. Urnu s pozostatkami možno uložiť do hrobu alebo do urnových miest (v múre alebo v zemi) vo vymedzených častiach pohrebísk, alebo do hrobov a do miest na uloženie urny v rámci ostatných častí pohrebísk. Urnu možno umiestniť aj pri náhrobku, musí však byť uložená vo zvláštnej skrinke a pripojená.

Článok 8

EVIDENCIA POHREBISKA

- 1.** Prevádzkovateľ pohrebiska je povinný viesť evidenciu o hrobových miestach na pohrebiskách, ktorá obsahuje:

- a) meno a priezvisko osoby, ktorej ľudské ostatky sú v hrobovom mieste uložené,
- b) miesto a dátum jej narodenia a úmrtia, rodné číslo,
- c) dátum uloženia ľudských pozostatkov s uvedením hrobového miesta a hĺbky pochovania,
- d) záznam o nebezpečnej chorobe, ak mŕtvy, ktorého ľudské pozostatky sa uložili do hrobu alebo hrobky, bol nakazený nebezpečnou chorobou,
- e) meno, priezvisko, adresu miesta trvalého pobytu a rodné číslo nájomcu, ak ide o fyzickú osobu, obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo nájomcu, ak ide o právnickú osobu,
- f) dátum uzavretia nájomnej zmluvy a údaje o zmene nájomcu,
- g) údaj o vypovedaní nájomnej zmluvy.

- 2.** Evidencia prevádzkovania pohrebiska musí obsahovať údaje o:

- a) zákaze pochovávania a dobe jeho trvania, ak sa taký zákaz vydal,
- b) zrušení pohrebiska,
- c) skutočnosti, či je hrob chránený ako národná kultúrna pamiatka alebo pamäti hodnosť obce podľa osobitného predpisu, alebo či ide o vojnový hrob.

- 3.** Pri zabezpečovaní starostlivosti o vojnové hroby nachádzajúce sa na pohrebiskách mesta Žilina, sa prevádzkovateľ pohrebísk riadi ustanoveniami zákona NR SR č. 130/2005 Z. z. zo 16. marca 2005 o vojnových hroboch.

Článok 9

STAVBY NA POHREBISKÁCH

- 1.** Pri vybudovaní akejkoľvek stavby – nárobného pomníka, hrobky, urnového miesta na pohrebisku je potrebný súhlas prevádzkovateľa.

2. Pri vykonávaní stavebných prác sa musí nájomca riadiť týmito zásadami:
 - a) základy musia byť dimenzované na únosnosť pôdy,
 - b) vonkajšie rozmery hrobu môžu byť maximálne:

- pri jedno hrobe	250 x 120 cm
- pri dvoj hrobe	250 x 220 cm
- pri troj hrobe	250 x 330 cm
- pri detskom hrobe - podľa rozmerov rakvy	100 x 80 cm
- urnové miesto	80 x 80 cm
 - c) uličky medzi hrobmi musia byť minimálne 30 cm,
 - d) predné a zadné hrany ohrady musia byť v jednej rovine s hranami susedných hrobov a v súlade s plánom pohrebiska.
3. Stavby pomníkov, súvisiacich základov a príslušenstva k nim vykonávajú poskytovatelia služieb na pohrebisku na základe objednávky nájomcu alebo si tieto stavby vykonáva nájomca sám.
4. Vykonávateľ kamenárskych prác je povinný sa preukázať prevádzkovateľovi písomným súhlasom nájomcu (objednávka a pod).
5. Každý, kto vykonáva kamenárske a iné práce na pohrebisku, je povinný zvyšky kameňa a ostatných materiálov používaných pri týchto prácach vyviezť z pohrebiska, a to na vlastné náklady.
6. Odpredávať alebo odstraňovať vybudované stavby nie je prípustné bez vedomia prevádzkovateľa pohrebísk.
7. Ukladať demontované pomníky a ich súčasti na pohrebisku bez súhlasu prevádzkovateľa pohrebiska je prísně zakázané.

Článok 10

STROMY A KRÍKY NA CINTORÍNOCH

1. Stromy a kríky na cintorínoch je možné vysádzať len so súhlasom prevádzkovateľa a na mieste ním určenom.
2. Vysádzanie, ošetrovanie a výrubu stromov a kríkov zabezpečuje prevádzkovateľ, pričom dbá na to, aby pri likvidácii drevín nedošlo k poškodeniu hrobov.
3. O asanácii a výrube stromov a krovitých porastov rozhoduje Mesto Žilina v zmysle platných predpisov .

Článok 11

LAVIČKY NA CINTORÍNOCH

1. Lavičky na cintorínoch rozmiestňuje prevádzkovateľ. Používať tieto lavičky môžu všetci návštěvníci cintorínov.
2. Umiestňovať lavičky pri hroboch v radách je možné len so súhlasom prevádzkovateľa.

Článok 12

PRÁCE NA CINTORÍNOCH

1. Cintorínske práce, ako kopanie hrobov, ukladanie mŕtvych do hrobov vykonávajú zamestnanci

prevádzkovateľa pohrebísk na to určení, alebo iné, na to určené osoby so súhlasom prevádzkovateľa.

2. Pri zistení nedostatkov v starostlivosti o prenajaté miesto vyzve prevádzkovateľ nájomcu, aby ich v stanovenej lehote odstránil. Zvädnuté kvety, znehodnotené vence a ozdoby iného druhu je nájomca povinný odniesť do kontajnera.
3. Nájomca je povinný pri odstraňovaní odpadov tento ukladať do zberných nádob na separovaný zber, ktorých rozmiestnenie na pohrebiskách je povinný zabezpečiť prevádzkovateľ pohrebiska.

Článok 13

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

1. Porušenie ustanovení tohto VZN – Zásady prevádzkovania pohrebísk fyzickými osobami je priestupkom podľa § 48 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. A zároveň porušenie ustanovení zákona č. 470/2005 Z.z. o pohrebníctve a zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov je podľa § 30 priestupkom.
2. Za porušenie povinností tohto VZN – Zásady prevádzkovania pohrebísk právnickou osobou alebo fyzickou osobou oprávnenou na podnikanie, možno uložiť pokutu podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.
3. Kontrolu dodržiavania ustanovení týchto zásad prevádzkovania pohrebísk vykonáva Hlavný kontrolór mesta Žilina prostredníctvom Mestskej polície, ktorá je oprávnená vyberať pokuty v blokovom konaní v zmysle zákona č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a orgány úradu verejného zdravotníctva..
4. Ruší sa Všeobecne záväzné nariadenie mesta Žilina č. 1/1996 o cintorínskom poriadku a poplatkoch za cintorínske služby účinné od 08.03.1996.
5. Schválené Mestským zastupiteľstvom v Žiline dňa **29.10.2007**.
6. Nadobúda účinnosť 15. dňom vyvesenia na úradnej tabuli mesta, t. j. **13.11.2007**.

Ivan Harman
primátor mesta